

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 193/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 58/2016 z 18. augusta 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 58/2016 z 18. augusta 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti, z jej prílohy a z vyžiadaného spisu Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 151/2014 vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 1 T 151/2014-727 z 9. apríla 2015 na skutkovom základe uvedenom vo výroku označeného rozhodnutia uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) s poukazom na § 123 ods. 3 písm. h) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo mu bol podľa § 208 ods. 2 za použitia § 38 ods. 2 a 3 a § 36 písm. j) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní desať rokov, na výkon ktorého bolo zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Spoluobžalovaná [REDAKOVANÉ] bola označeným rozsudkom okresného súdu na skutkovom základe uvedenom v jeho výroku uznaná za vinnú zo spáchania prečinu neprekazenia trestného činu podľa § 341 ods. 1 Trestného zákona, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dva roky s podmiennečným odkladom so skúšobnou dobou v trvaní tri roky.

Proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 4 To 58/2015-842 z 23. júna 2015 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol, pričom rovnako tak odmietol aj odvolanie okresného prokurátora v časti týkajúcej sa sťažovateľa. V časti týkajúcej sa obžalovanej [REDAKOVANÉ] krajský súd na základe odvolania okresného prokurátora prvostupňový rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b) a c) a ods. 3 Trestného poriadku zrušil a vec v tejto časti vrátil okresnému súdu na opätovné prerokovanie a rozhodnutie.

Sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 To 58/2015-842 z 23. júna 2015 vo výroku, ktorým bolo jeho odvolanie zamietnuté, podal dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ namietané porušenie svojich v sťažnosti označených základných práv odôvodňuje najmä takto:

«... konaním NS SR (najvyššieho súdu, pozn.) o mojom podávanom dovolaní pri jeho rozhodovaní prišlo k zásadnému porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý mi deklaruje čl. 46 ods. 1, ods. 2 ústavy a taktiež mám podozrenie, že konaním NS SR prišlo k absolútnej svojvôli voči faktu, že zo zákonnej povinnosti je akýkoľvek sudca povinný akúkoľvek vec posúdiť meritorne.

Preto sa obraciam na ÚS SR najmä z dôvodu čl. 46 ods. 2 ústavy a to, že z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podával som dovolanie, ktoré som oprel o zákonné dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), g), h), i) TP.

... Poukazoval som najmä na fakt, že trestné stíhanie bolo voči mojej osobe začaté v rozpore s čl. 17 ods. 2 ústavy a § 2 ods. 1 TP, a to úkonom, ktorý priamo predchádzal vypočúvaniu mojej osoby ako osoby podozrivej, nezákonným obmedzením mojej osobnej slobody.

NS SR síce v napádanom uznesení konštatuje nezákonnosť obmedzenia mojej os. slobody a nezákonnosť posadenia mojej osoby do cely predbežného zaistenia na OO PZ BA II OR PZ BA II, z ktorej som bol po 14 hod. 40 min. psychického nátlaku bez akéhokoľvek úradného záznamu... predvedený pred vyšetrovateľa, čo je prvý úradný záznam o mojej osobe, kde som učinil evidentne účelové akékoľvek doзнание, čo konštatoval aj sudca pri mojom nezákonnom vzatí do väzby, ale podľa senátu 5 Tdo NS SR to nemalo zásadný vplyv na moje právo na obhajobu pri ďalšom tzv. dokazovaní.

Takéto konanie NS SR považujem za konanie, ktoré je v priamom rozpore s čl. 1 ods. 1 ústavy a s právom na spravodlivý proces v čl. 46 ústavy.

... Ďalej som poukazoval v tomto dovolacom dôvode, že prišlo k absolútne nelogickému stavu, keď 23. 6. 2015 KS v BA pod č. k. 4 To/58/2015 vrátil tr. vec vo vzťahu k spoluobvinenej OS BA II z dôvodu nezákonnosti jej výpovede pred OS BA II zo dňa 17. 2. 2015 a súčasne ja som bol uznaný vinným aj na podklade takto – podľa KS BA – jej nezákonne vykonanej výpovede, keďže aj jej – podľa KS BA – nezákonná výpoveď bola súčasťou voľného hodnotenia dôkazov OS BA II.

NS SR konštatuje, že jej výpoveď bola vykonaná zákonne, a že tento „fakt“ si nevšimol KS v BA, a že potom si túto skutočnosť súdy ustálili.

... takéto konštatovanie NS SR je ale nezákonné, pretože 23. 6. 2016 platil nezvratný a právoplatný názor odvolacieho súdu. Spoluobvinená mala možnosť sa vyjadriť aj voči mojej osobe v záverečnej reči a ja som bol aj na podklade jej nezákonnej výpovede zo dňa 17. 2. 2015 pred OS BA II uznaný za vinného a tento fakt mám uvedený aj v uznesení KS v BA zo dňa 23. 6. 2015.

Taktiež som v doplnení môjho dovolania uviedol, že prišlo k závažnej procesnej chybe vo vzťahu k § 53 ods. 2 TP, keďže na HP OS BA II dňa 17. 2. 2015 bola [REDAKOVANÉ] z ÚPSVAR-u predvolaná ako splnomocnenec maloletej poškodenej V. S. a taktiež aj ako svedok.

NS SR sa s týmto zákonne nevysporiadal.

... Poukazoval som na to, že „lekárska správa ohľadom zranení maloletej zo dňa 19. 3. 2015“ a aj „fotografie niečieho údajného zranenia“, oboje dodané svedkom [REDAKOVANÉ] boli prijaté ako dôkazy, ktoré neboli a priori prijaté do tr. spisu zákonným spôsobom.

NS SR úplne nelogicky konštatoval, že toto nie je „najdôležitejší“ dôkaz voči mojej osobe, hoci toto je súčasťou hodnotenia dôkazov a o tieto dôkazy, minimálne o lekársku správu sa v odôvodnení o mojej vine opiera ako OS BA II tak aj KS v BA.

... Ďalej NS SR poukazuje na to, že som toto vyššie opísané nenamietal pred odvolacím súdom. V tom čase som nemal absolútne žiadnu vedomosť o ustanoveniach, ktoré definujú procesný postup.

... Poukazoval som na nezákonné konanie OS BA II, resp. KS v BA pri ukladaní výšky trestu OS (odňatia slobody, pozn.). Poukazoval som na fakt, že nebolo dodržané ustanovenie § 34 TZ, min. v tej rovine, že súd nikde dostatočne nevysvetlil uloženie NEPO (nepodmienečného, pozn.) 10 ročného trestu OS...

... mne uložený trest OS v trvaní 10 rokov bola absolútna svojvôľa OS BA II, hoci tento mohol uložiť trest OS v rozmedzí 7 r. – 12 r. 4 m.

... Uznesenie OO PZ BA II zo dňa 10. 8. 2015 pod sp. zn. ORP-1335/RVV-B2-2015, ktoré bolo vydané dva mesiace po mojom odsúdení, kde vyšetrovateľ jasne uvádza vzhľadom na svedkov, ktorí podľa OS BA II aj KS v BA mali mať vedomosť, podozrenie

o mojom protiprávnom opakovanom konaní voči maloletej poškodenej V. S., že títo nikdy takúto vedomosť nemali.

NS SR nereagoval.

... Dňa 22. 9. 2016 vydalo uznesenie pod sp. zn. ORP-427/KV-B4-2016, t. j. 1 rok a 3 mesiace od môjho VTOS, kde je jasne uvedené, že UPSVAR monitoroval a šetril okolnosti voči maloletej v tom istom čase, v ktorom som ju mal podľa súdu „údajne“ týrať, a nikdy nič také nezistili.

... OS BA II v rozsudku uvádza, že zo súpisu o domovej prehliadke bolo zistené, kde sa skutok stal.

KS v BA sa s týmto nikde nevysporiadal a v tr. spise neexistuje akýkoľvek argument podporujúci takéto tvrdenie.

NS to odignoroval (nereagoval).

OS BA II v rozsudku tvrdí, že moju osobu z tr. činu týrania jednoznačne usvedčuje fotodokumentácia.

KS v BA sa s týmto nikde nevysporiadal a v tr. spise neexistuje žiadna fotodokumentácia, kde by som týral maloletú V. S.

NS SR to odignoroval (nereagoval).

OS BA II uvádza, že boli zaistené jednotlivé predmety, ktorými som bil maloletú.

KS v BA sa s týmto nikde nevysporiadal a ani OS BA II tento „fakt“ nikde nijako zákone neodôvodnil.

NS SR to odignoroval (nereagoval).

... Osobne bojujem rok a pol s OČTK, kde dokazujem, že prišlo k neskutočnému justičnému omylu. Nikdy totiž nikto relevantne nezisťoval, čo sa maloletej V. S. stalo...»

Sťažovateľ na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivý proces priznaný v čl. 46 ods. 1, ods. 2 Ústavy SR a právo byť pozbavený osobnej slobody priznaný v čl. 17 ods. 2 Ústavy SR uznesením Najvyššieho súdu SR pod č. k. 5 Tdo/58/2016 zo dňa 18. 8. 2016 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Tdo/58/2016 zo dňa 18. 8. 2016 sa zrušuje a ukladá sa Najvyššiemu súdu SR, aby vo veci konal a rozhodol.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ v posudzovanej veci na základe argumentácie, ktorej podstatná časť je citovaná v časti I tohto uznesenia, namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 To 58/2015-842 z 23. júna 2015, ktorým krajský súd zamietol odvolanie (aj) sťažovateľa proti odsudzujúcemu rozsudku prvostupňového súdu. Sťažovateľ tiež namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo porušené jeho základné právo nebyť pozbavený osobnej slobody inak než zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom podľa čl. 17 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto

rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľom označenými základnými právami podľa ústavy.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 To 58/2015-842 z 23. júna 2015 podané z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) h) a i) Trestného poriadku odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namieta, že v rámci dovolaním uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa najvyšší súd v napadnutom uznesení riadnym spôsobom nevysporiadal s jeho argumentáciou týkajúcou sa

- nezákonnosti obmedzenia jeho osobnej slobody,
- skutočnosti, že vo vzťahu k spoluobžalovanej odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zrušil z dôvodu nezákonného postupu pri jej výsluchu na hlavnom pojednávaní, pričom sťažovateľ bol uznaný za vinného aj na základe výpovede spoluobžalovanej,
- skutočnosti, že na hlavnom pojednávaní konanom 17. februára 2015 bola poverená zástupkyňa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava vypočutá v procesnom postavení zástupkyne poškodenej, ako aj v procesnom postavení svedka.

Najvyšší súd k námietke sťažovateľa, že jeho osobná sloboda bola príslušníkmi polície obmedzená nezákonným spôsobom, v relevantnej časti napadnutého uznesenia najmä uviedol:

«Vo vzťahu k prvej námietke najvyšší súd konštatuje, že zadržanie podozrivej osoby môže podľa § 85 ods. 2 Tr. por. vykonať ktokoľvek, tzn. aj príslušník PZ SR (k tomuto vid' napr. rozsudok najvyššieho súdu zo 16. decembra 2010, sp. zn. 5 Tdo 47/2010, príp. uznesenia najvyššieho súdu z 8. novembra 2012, sp. zn. 5 Tdo 70/2012 a z 26. februára 2014, sp. zn. 3 Tdo 5/2014), ale len za predpokladu, že i/ ide o osobu, ktorá bola pristihnutá pri trestnom čine alebo bezprostredne po ňom, a zároveň ii/ je to potrebné na zistenie jej

totožnosti, zabránenie úteku, zabezpečenie dôkazov alebo na zabránenie ďalšiemu páchaniu trestnej činnosti.

Ako z okolností prípadu plynie, spoluobvinená [REDAKOVANÉ] telefonicky dňa 28. apríla 2014 o 19:27 hod. s plačom kontaktovala svoju matku - svedkyňu [REDAKOVANÉ], s tým, že v ten deň mal obvinený [REDAKOVANÉ] maloletú poškodenú zbiť varechou, na čo sa [REDAKOVANÉ] spoločne so svojim manželom [REDAKOVANÉ] a synom [REDAKOVANÉ] dostavila pred Dudvážsku ul. č. 35, kde vyzdvihla maloletú poškodenú... a o cca 20:40 hod. ju odovzdala do opatery lekárov DFNSP Kramáre. Títo následne pre mnohopočetné zranenia (bližšie popísané v lekárskejších správach), ktoré nasvedčovali dlhodobému týraniu o cca 21:10 hod. kontaktovali políciu. Ako ďalej zo spisového materiálu plynie, službukonajúci príslušníci PZ SR prítomných (starých rodičov, strýka poškodenej a lekárov) vyťažili a po konzultácii s OO PZ BA II rozhodli, že akonáhle sa obvinený dostaví do DFNSP Kramáre, bude podľa § 85 ods. 2 Tr. por. obmedzený na osobnej slobode (č. l. 500). K tomuto (obmedzeniu osobnej slobody) došlo o 23:10 hod. pred DFNSP Kramáre (č. l. 212).

Za týchto okolností (k zadržaniu došlo niekoľko hodín po jeho poslednom útoku na poškodenú maloletú... a približne 2 hod. po tom, ako boli do nemocnice vyslaní príslušníci PMJ, dokonca po vyťažení potencionálnych svedkov) nemožno dospieť k záveru, že v posudzovanom prípade išlo o zadržanie podozrivej osoby pristihnutej pri páchaní trestného činu alebo bezprostredne po ňom. Za zadržanie podozrivej osoby bezprostredne po spáchaní trestného činu je totiž potrebné rozumieť situáciu, keď bola podozrivá osoba ihneď po čine prenasledovaná a dostihnutá, alebo keď bola pristihnutá za okolností, ktoré svedčia o jej účasti, najmä s vecami, ktorými bol trestný čin spáchaný alebo ktoré z neho pochádzajú (viď IVOR, J. a kol.: Trestné právo procesné. 2. vyd. Bratislava, Iura Edition, 2010, s. 319).

Podľa mienky najvyššieho súdu príslušníci PZ SR v danom prípade celkom zjavne obišli § 85 ods. 1 Tr. por., ktorý na obmedzenie osobnej slobody obvineného (v tom čase podozrivého) vyžadoval predchádzajúci súhlas prokurátora. Z vyššie popísaných skutočností, ale hlavne z faktu, že obvinený sa do DFNSP Kramáre dostavil sám a v podstate dobrovoľne (to napokon aj službukonajúci policajti predpokladali, keďže z tohto dôvodu ešte pred jeho príchodom požiadali OR PZ BA III o ďalšie posily) po tom,

ako sa mal po čine ísť „prevetrať na bicykli“, je zjavné, že neobstojí ani taký výklad, že by súhlas prokurátora nebol potrebný, keďže zadržanie nezneslo odklad a nebolo možné ho vopred dosiahnuť (tretia veta § 85 ods. 1 Tr. por.).

Aj napriek vyššie popísanému pochybeniu príslušníkov PZ SR, ktorí obvineného na osobnej slobode obmedzili a do cely policajného zaistenia podľa § 42 ods. 2 písm. a/ zákona č. 171/1993 Z. z. umiestnili nezákonne, najvyšší súd (aj v kontexte nižšie uvedeného) konštatuje, že predmetným pochybením k zásadnému porušeniu práva na obhajobu, a tým naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nedošlo.

Najvyšší súd totiž nezistil akúkoľvek príčinnú súvislosť medzi spomínaným nezákonným obmedzením osobnej slobody a ďalším konaním OČTK a súdov v súvislosti s vytvorením podmienok pre plné uplatňovanie jeho procesných práv, resp. procesných práv jeho neskôr ustanoveného obhajcu. K tomuto totiž predmetný dovolací dôvod v zmysle stabilnej judikatúry najvyššieho súdu smeruje.

Inými slovami, najvyšší súd nezistil, že by v dôsledku niekoľko hodinového nezákonného pobytu v cele policajného zaistenia došlo k akémukoľvek obmedzeniu jeho práva na obhajobu. Tieto skutočnosti tiež nemajú nijaký vplyv na zákonnosť vykonaného dokazovania, a to tak v priebehu prípravného, ako aj súdneho konania. V tomto smere najvyšší súd konštatuje, že obvinený má iné možnosti ako neoprávnený zásah do jeho práva na osobnú slobodu reparaovať, pričom z existencie tohto zásahu v žiadnom prípade nemožno vyvodit', že by ním bolo porušené (akokoľvek, nieto ešte zásadne) jeho právo na obhajobu.»

K námietke sťažovateľa, že bol odsúdený aj na základe výpovede spoluobžalovanej, výsluch ktorej na hlavnom pojednávaní nebol okresným súdom podľa rozhodnutia odvolacieho súdu vykonaný v súlade so zákonom, najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol:

«Vo vzťahu k poslednej námietke spočívajúcej v údajnom porušení zásady beneficium cohaesionis, najvyšší súd konštatuje, že k porušeniu § 324 Tr. por. nedošlo. Podstata uvedenej zásady tkvie (zjednodušene) v tom, aby odvolací súd napravil chybný rozsudok súdu prvého stupňa aj vo vzťahu k tomu spoluobvinenému, ktorý odvolanie nepodal za predpokladu, že aj jemu svedčia dôvody, pre ktoré k náprave došlo vo vzťahu k spoluobvinenému, ktorý takéto odvolanie podal.

V posudzovanej trestnej veci však obvinený (v prospech ktorého mala byť zásada uplatnená) odvolanie podal (tzn. „jeho vec“ nebola právoplatne skončená rozsudkom okresného súdu) a naopak, odvolanie nepodal spoluobvinená [REDAKOVANÉ], vo vzťahu ktorej bol rozsudok zrušený na základe odvolania prokurátora okresnej prokuratúry podaného v jej neprospech. Už z tohto je zjavné, že námietka obvineného nemôže vecne smerovať k porušeniu zásady beneficium cohaesionis.

Aj napriek tomu, najvyšší súd sa zaoberal otázkou, či dôvody, pre ktoré bol rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k spoluobvinenej [REDAKOVANÉ] zrušený, nebolo možné vztiahnuť aj na neho, t. j. netýkali sa aj obvineného [REDAKOVANÉ]. Krajský súd zrušil uvedený rozsudok preto, lebo spoluobvinená [REDAKOVANÉ] svoju výpoveď na hlavnom pojednávaní prečítala z vopred pripraveného papiera, tzn. súd prvého stupňa podľa mienky odvolacieho súdu nerešpektoval § 120 a nasl. Tr. por. v spojení s § 278 ods. 2 Tr. por. Ako však z následného rozsudku okresného súdu z 3. septembra 2015 a zmeňujúceho rozsudku krajského súdu z 15. decembra 2015 plynie, k porušeniu predmetných ustanovení takýmto postupom nedošlo, keďže ešte predtým - na predchádzajúcom hlavnom pojednávaní zo 17. februára 2015 obvinená [REDAKOVANÉ] vypovedať odmietla, a preto súd v súlade s § 263 ods. 3 písm. c/ Tr. por. pristúpil k prečítaniu jej výpovede z prípravného konania. Inými slovami, súdy si dodatočne ustálili, že výpoveď, kvôli ktorej došlo k zrušeniu rozsudku a vo vzťahu ku ktorej sa obvinený dovoláva uplatnenia zásady beneficium cohaesionis, bola zákonná.

Nad rámec tohto najvyšší súd poznamenáva, že krajský súd na s. 18 ods. 3 napadnutého uznesenia výslovne uviedol, že na výpoveď spoluobvinenej [REDAKOVANÉ] vo vzťahu k dovolateľovi - obvinenému [REDAKOVANÉ] vôbec neprihliadal. Jeho vina bola bez akýchkoľvek pochybností preukázaná na základe iných dôkazov, a to hlavne na základe jeho opakovaných priznaní (aj keď len v časti skutku), lekárskeho správneho, znaleckých posudkov (z nich hlavne posudku [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]) a svedeckých výpovedí iných osôb (napr. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]). Z uvedeného tak jednoznačne plynie, že ani táto námietka obvineného nebola uplatnená dôvodne.»

K výhrade sťažovateľa, že poverená zástupkyňa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava na hlavnom pojednávaní vypovedala ako zástupkyňa poškodenej aj ako svedok, najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol:

„Pokiaľ ide o údajné pochybenie súdov, keď [REDAKOVANÉ] vypovedala raz ako poškodená, inokedy ako svedkyňa, najvyšší súd uvádza, že túto námietku obvinený najneskôr pred odvolacím súdom nevzniesol (§ 371 ods. 4 Tr. por.). Nad rámec uvedeného najvyšší súd poukazuje na to, že uznesením zo 16. apríla 2014 bol ako opatrovník poškodenej maloletej... v súlade s § 48 ods. 2 Tr. por. ustanovený ÚPSVaR Bratislava. [REDAKOVANÉ] ako zamestnankyňa ÚPSVaR Bratislava zastupovala poškodenú na základe písomného poverenia. Pokiaľ ide o jej svedeckú výpoveď (č. l. 643, 297 - 302), táto ku skutku nevedela uviesť nič a vypovedala prevažne o skutočnostiach, ktoré súviseli s rozvodovým konaním medzi [REDAKOVANÉ] a spoluobvinenou [REDAKOVANÉ] a s tým súvisiacou úpravou vzťahu k maloletej na čas po rozvode.“

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktorý mal byť podľa sťažovateľa naplnený tým, že dôkazy v podobe lekárskej správy a fotografií o zdravotnom stave maloletej poškodenej predložil okresnému súdu svedok (otec maloletej, pozn.), ktorý podľa Trestného poriadku nie je stranou trestného konania, a teda nemá právo navrhovať dôkazy, najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol:

«Pokiaľ ide o námietky obvineného týkajúce sa toho, že svedok [REDAKOVANÉ] nebol stranou trestného konania a nemohol preto navrhovať súdu vykonanie ďalších dôkazov, resp. nezákonnom vykonaní dôkazov (fotografií maloletej poškodenej... a lekárskej správy z 19. marca 2015), sám obvinený vo svojom doplnení dovolania uviedol, že tieto skutočnosti najneskôr pred odvolacím súdom nenamietal (§ 371 ods. 4 Tr. por.). S ohľadom na fakt, že z uvedeného „pochybenia“ obhajcu obvinený následne vyvodzuje zásadné porušenie jeho práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), najvyšší súd uvádza nasledovné.

Všeobecne pre tieto námietky platí, že nie sú spôsobilé naplniť uplatnený dovolací dôvod, keďže na týchto dôkazoch rozhodnutia súdov nie sú založené. Aj keď okresný súd (aj) na ich podklade na s. 22 ods. 2 rozsudku uviedol, že ani po roku sa rany na tele poškodenej nezahojili, ako vyplýva z uznesenia krajského súdu (s. 15 ods. 5 až 16 ods. 3) vo vzťahu k naplneniu kvalifikačného znaku skutkovej podstaty (§ 208 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.),

tento bol naplnený prežívaním tzv. mučivých útrap (§ 123 ods. 3 písm. h/ Tr. zák.) u maloletej poškodenej, ktorých existencia bola dostatočne preukázaná inými (ako napadnutými) dôkazmi (predovšetkým znaleckými posudkami a svedeckými výpoveďami). Zjednodušene, odhliadnuc od toho, či namietané dôkazy boli/neboli vykonané zákonným spôsobom, z iných (a nespochybnených) dôkazov bola vina obvineného tak v rámci základnej, ako aj v rámci kvalifikovanej skutkovej podstaty jednoznačne preukázaná.

Okrem toho, v posudzovanom prípade ani nešlo o dôkazy, ktoré by boli vykonané na návrh svedka, ale išlo o dôkazy, ktoré súd vykonal z vlastnej iniciatívy (§ 2 ods. 11 Tr. por.), resp. z iniciatívy prokuratúry (č. l. 643 a 684) (k dôkaznému bremenu prokurátora vid' napr. uznesenie najvyššieho súdu zo 14. decembra 2015, sp. zn. 2 Tost 35/2015). Skutočnosť, že sa o ich existencii súd, resp. OČTK dozvedeli na hlavnom pojednávaní od svedka [REDAKOVANÉ], resp. že ich prostredníctvom tohto svedka súd obstaral, na tomto závere nič nemení.

Pokiaľ ide o spôsob vykonania dôkazov, resp. o možnosť vyjadriť sa k nim, najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že spomínaná lekárska správa bola prečítaná ako listinný dôkaz v súlade s § 269 Tr. por. na hlavnom pojednávaní 9. apríla 2015 (č. l. 700), pričom obhajoba sa k nej nevyjadrila (obvinený dal súhlas s konaním v jeho neprítomnosti). Pokiaľ ide o fotografie, hoci v zápisnici z hlavného pojednávania sa uvádza, že bol vykonaný dôkaz - fotodokumentácia č. l. 626 - 627, ide zjavne o preklep (na uvedenom č. l. je posledná strana zápisnice z hlavného pojednávania z 9. decembra 2014 a pokyny pre kanceláriu) a správne malo byť uvedené č. l. 686 - 687, tzn. tie fotografie, ktorých „nevykonanie“ obvinený namieta (o tom svedčí aj prepísané č. l. na týchto fotografiách). K vykonaniu dôkazu - fotodokumentácie tak došlo zákonným spôsobom a procesné strany sa k nej mali možnosť vyjadriť, no nevyužili to, resp. vyjadrili sa k nej ešte na hlavnom pojednávaní zo 17. februára 2015 (v tom čase boli uložené v mobile svedka [REDAKOVANÉ]), kde ich dôkaznú hodnotu obhajca aktívne spochybňoval.

Za týchto okolností (keď predmetné nedostatky obvinený najneskôr pred odvolacím súdom nenamietal, vôbec neboli spôsobilé naplniť dovolacie dôvody a hlavne, ani sa nezakladali na pravde), musel najvyšší súd argumenty obvineného odmietnuť.»

Výhradu sťažovateľa, že mu bol uložený neprimerane prísny trest, ktorú subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, najvyšší súd v napadnutom uznesení odmietol s týmto odôvodnením:

«Vo vzťahu k uvedenému dovolaciemu dôvodu obvinený namietal nezákonne vysoký trest, keď poukázal na jeho nedostatočné odôvodnenie, resp. na to, že súdy nebrali dostatočný zreteľ na základné zásady ukladania trestov (§ 34 Tr. zák.).

Aj vo vzťahu k týmto námietkam najvyšší súd uvádza, že nenapĺňajú buď žiaden dovolací dôvod (nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí) alebo nenapĺňajú dovolací dôvod, ktorý obvinený uplatnil (porušenie § 34 ods. 4 Tr. zák.). Porušenie § 34 ods. 4 Tr. zák. je nutné subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., keďže, ako je z rozhodnutí zrejmé, uložený trest vo výmere 10 rokov zodpovedá trestnej sadzbe zníženej podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. (7 rokov až 12 rokov a 4 mesiace).

Odhladnuc od tohto, najvyšší súd uvádza, že súdy sa výmerou trestu zaoberali dostatočne, keď hlavne na s. 23 ods. 5 rozsudku, resp. na s. 19-20 uznesenia poukázali na spôsob a následok spáchania trestného činu (neľudské bitie len 3-ročného dievčatka, ktorému boli spôsobené rozsiahle zranenia), pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností (vrátane toho, prečo došlo k zníženiu dolnej hranice trestnej sadzby, z akého dôvodu odvolací súd nevyhovel jeho námietkam týkajúcim sa existencie ďalších poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l) a n) Tr. zák., príp. aplikácie § 39 Tr. zák. týkajúceho sa mimoriadneho zníženia trestu), z akého dôvodu bol uložený nepodmienečný trest a tiež, prečo bol obvinený zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Ako z odôvodnení napadnutých rozhodnutí plynie, aj ostatné okolnosti, ktoré sú pre ukladanie trestu rozhodujúce (zavinenie, pohnútka, osoba páchatel'a, jeho pomery, ako aj možnosť jeho nápravy) boli predmetom dokazovania a súdy z neho aj vyvodili príslušné právne závery. Najvyšší súd preto v tomto smere žiadne pochybenia nezistil.

Pokiaľ ide o argumentáciu obvineného o tom, že uložený trest bude mať nepriaznivý vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Tr. zák.), keďže mu naruša vzťahy s jeho biologickými deťmi a družkou, najvyšší súd upozorňuje, že práve voči svojej rodine (nevlastnej dcére) sa obvinený dopúšťal závažnej trestnej činnosti, keď na nej (slovami znalca – psychológa [REDACTED] [REDACTED]) realizoval svoje „pseudopedagogické výchovné metódy“ a svoju družku [REDACTED] neskôr sám usvedčoval z trestnej činnosti.»

K námietkam sťažovateľa týkajúcim sa vykonanej domovej prehliadky, ktorou podľa rozsudku okresného súdu potvrdeného uznesením krajského súdu bolo preukázané miesto spáchania skutku a pri ktorej boli zaistené predmety použité pri páchaní skutku, ako aj k námietkam týkajúcim sa vykonaného dokazovania (kam patria aj sťažovateľom namietané výpovede svedkov, pozn.) najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol:

„Vo vzťahu k ďalším námietkam (nedostatočne preukázané miesto spáchania skutku, použitie zaistených vecí, nedostatočne preukázaný úmysel obvineného) najvyšší súd zhodne uvádza, že tieto námietky smerujú k dokazovaniu, resp. k hodnoteniu skutkového stavu, do ktorého v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. časť za bodkočiarkou dovolací súd zasahovať nemôže.“

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti, jej prílohy, ako aj vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 1 T 151/2014 dospel k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je zjavne neodôvodnené, svojvoľné alebo arbitrárne. Vychádzajúc predovšetkým z obsahu dovolania sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu a z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorého podstatná časť (v kontexte námietok sťažovateľa, pozn.) je citovaná, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými kľúčovými výhradami sťažovateľa a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil.

Vo vzťahu k výhrade sťažovateľa vyvoditeľnej z obsahu jeho sťažnosti, že najvyšší súd sa podrobne nezaoberal každou jeho jednotlivou dovolacou námietkou, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho a dovolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia,

postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 25/06).

V nadväznosti na uvedené, v kontexte sťažovateľom vznesených námietok ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu obsahuje logickú, zrozumiteľnú a presvedčivú argumentáciu odôvodňujúcu jeho právny záver, že dovolanie sťažovateľa v okolnostiach posudzovanej veci nenapĺňalo uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), h) a i) Trestného poriadku, na základe ktorého najvyšší súd dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol. Za danej situácie preto niet dôvodu na to, aby ústavný súd do záverov najvyššieho súdu zasahoval. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína svoj už opakovane judikovaný právny názor, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, resp. strany trestného konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne konformný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. Ak to tak je, ústavný súd nemá dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí všeobecných súdov a vyslovovať porušenie základných práv (m. m. napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, ku ktorému podľa sťažovateľa došlo nezákonným obmedzením jeho osobnej slobody príslušníkmi polície, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že medzi obsahom označeného základného práva a napadnutým uznesením najvyššieho súdu neexistuje príčinná súvislosť, ktorá by mohla viesť k záveru o jeho porušení napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu. Najvyšší súd totiž napadnutým uznesením, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu, nerozhodoval o obmedzení, resp. pozbavení osobnej slobody sťažovateľa, s ktorým by bola spojená požiadavka zákonnosti zásahu do osobnej slobody jednotlivca ustanovená v čl. 17 ods. 2 ústavy. Ústavný súd považuje (z hľadiska naplnenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy, pozn.) za ústavne akceptovateľné (už citované) odôvodnenie najvyššieho súdu, podľa ktorého pochybením príslušníkov Policajného zboru pri obmedzení osobnej slobody sťažovateľa v počiatočnom štádiu trestného konania nedošlo k zásadnému

porušení jeho práva na obhajobu [a teda k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] a ani k spochybneniu zákonnosti dokazovania vykonaného v ďalších štádiách predmetného trestného konania.

Rovnako je zjavne neopodstatnené aj namietanie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, keďže toto ustanovenie ústavy je aplikovateľné len na prípady, keď bola fyzická osoba alebo právnická osoba ukrátená na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, zatiaľ čo v prípade sťažovateľa celkom zjavne malo ísť o zásah do jeho práv vykonaných prostredníctvom všeobecných súdov, resp. orgánov činných v trestnom konaní, ktoré nemožno považovať za orgány verejnej správy.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľom označených základných práv garantovaných prostredníctvom čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa vrátane jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Zjavná neopodstatnenosť podanej sťažnosti ako nedostatok podmienky jej prijateľnosti na ďalšie konanie je totiž vzhľadom na podstatu námietok sťažovateľa takej povahy, že by ju nebolo možné odstrániť ani potom, ako by ústavný súd ustanovil sťažovateľovi kvalifikovaného právneho zástupcu. Ustanovenie právneho zástupcu sťažovateľovi v posudzovanej veci by preto nebolo účelné a ani hospodárne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2017